

Szerkesztői szállítás

Belső-kiadása 21. szám, hova a lap szellemi részét illető közönségek czimzandók.
Az értékes czikkeket díjaztatuk.
Kéziratok nem adnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy hóra 1 „

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

„KELET”

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legczélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésére küldendők.

A „Kelet” kiadóhivatala.

A törvényhatóságok szervezése.

Pest, máj. 30. 1871.

Ma-holnap beállnak az országgyűlés szünetelésének napjai, de ezen szünetnapok alatt nagy horderejű munka vár a haza minden rendű polgárait, a midőn június 15-én az illető bizottmányok hozzákezdenek a törvényhatóságok szervezéséhez.

Miután a törvényhatóságok szervezéséről szóló t.-cikk megalkottatott és szentesített, nem lehet feladatunk az abban foglalt elveket újabb bírálat alá venni, még kevésbé tartanók helyesnek az életbeléptetendő t.-cikket nem a maga idejében alkalmazott critica által népszerűtlenné tenni. Majd a gyakorlat ki fogja deríteni a t.-cikk tökélyeit és hiányait sokkal jobban, mint egy bármily gyakorlott tollból eredt vezércikk, s akkor a törvényhozásnak lesz módja a tapasztalatok alapján megtenni a szükségesnek mutakozó javításokat.

Je'lenleg azonban, nézetünk szerint, nem lehet más feladatunk, mint arra törekedni, hogy a törvénycikk minél gyorsabban, pontosabban és czélszerűbben léphessen életbe.

Maga az ellenzék is ezen elvből indult ki, midőn ismételve kimondta, hogy a virilis szavazatok elvét nem pártolja ugyan, de azért a törvényhatóságok szervezésében részt kíván venni, sőt a megyei hivatalok elnyerésére törekedni fog.

Épen ezért nem tartjuk időszerűnek a törvényhatóságok új politikai felosztását s más hasonlókérdések előtérbehozását. Majd, ha a gyakorlati élet kimondta a tri-nationalis s más anti-epochalis előítéletek felett a végső kárhóztató ítéletet: mind ezen kérdések csekélyebb rázkodással lesznek megoldhatók, mint ma.

Most mindenek előtt arra kell törekednünk, hogy a törvényhatóságok czélarányos és olcsó közigazgatási közegekké váljanak, hogy azok ne álljanak útjában a kormány felelősségi elvének, sem a közigazgatás pontos és gyors kezelésének, s a személy- és vagyonbiztonság biztosításának, de ne is váljanak automat közegekké.

Különösen feladata lesz az új törvényhatóságoknak, a törvényhatóság anyagi és szellemi ereje fejlesztésére fordítani figyelmet.

Ezt csak úgy érhetjük el, ha a bizottmányok és megyei tisztviselők oly polgárokból alakulnak, kik a törvényhatóságok hivatását helyesen fogva fel, több érdekeltséget tanusítanak, s több erélyt fejtenek ki a közigazgatás terén, valamint a megye anyagi és szellemi érdekei körül, mint az eddigi megyék.

Szóval a törvényhatóságoknak küszöbön álló szervezésétől s azon iránytól, melyben ezek megindulnak, függ főleg az, ha vajjon a gyakorlat azt fogja-e bebizonyítani, hogy a megyei rendszer megfelel a modern követelményeknek, vagy pedig ellenkezőleg azt, hogy az a kiváltságok megszünte után a jogegyenlőség korszakában már nem használható.

A törvényhatóságok szervezése alkalmával meg lehetne kísérteni, hogy a nemzetiségek testvérülésének ígéje testté válják.

A mellékes és csupán tüntetési czélokból rendezett lakomák, mulatságok stb. nem biztosítják sem a román ajku polgártársakat az iránt, hogy a polgári jogok élvezetében és nyelvök törvényszerű használatában a magyar elem által istápoltatni fognak, sem a magyar polgárokat az iránt, hogy a

román elem valahára megszűnik az unio és a Szent István koronája területi épsége elleni izgatások esz-koze lenni.

Ellenben, ha teljes jóhiszeműség sem egyik, sem a másik részről nem fog hiányozni, a törvényhatóságok gyűltermeiben a kölcsönösség s loyaltás alapján: alaposan és maradandóan meg lehetne kötni a két nemzet közti testvériség frigyét.

Hogy azonban ez megtörténhessék, szükséges, hogy a románok biztosítsák a magyar elemet, miszerint részükről nem fognak újabb kísérletek tétetni az unio és a Szent István koronája területi épsége ellen, s nem lépnek föl nemzetök részére olynemű kiváltságok követelésével, melyekkel már a magyar nemzet sem bír, s a milyenekkel a polgári jogegyenlőség életbeléptetése után egy nemzetiség sem bírhat e hazában. Viszont a magyar elemtől meg lehet várni azt, hogy az a román nyelvnek a törvény korlátai közt szabad használatát nem fogja akadályozni, sőt azt kész lesz istápolni s a tisztújítások alkalmával az alkotmányos érzelmű román értelmiség iránt nemcsak igazságos, hanem méltányos és előzékezy is tud lenni.

Az ily alapokra fektetett testvéresülés marandó lesz, míg a testvéresülési ünnepélyek mámore csakhamar elpárolog.

Még a Királyföldön fekvő törvényhatóságok szervezéséről kellene elmondani nézeteinket, azonban, miután e tárgyban a t.-javaslat még nincs letéve a ház asztalára, ezen kérdés tüzetes tárgyalását mellőzve, csak némely általános megjegyzéseket kockáztatunk.

Nézetünk szerint azon álláspont, melyet az ó-szász burocraták elfoglalva tartanak, ma már tartathatlan, mert a Királyföld sem közigazgatási, sem igazságszolgáltatási, sem politikai tekintetben nem képezhet külön államot Magyarország létele kockáztatása nélkül. Még kevésbé tartható fenn a szász burocratia uralma s a szász nemzetek kiváltságos állása. Ellenben az ifju-szász párt által elfogadott álláspontból kiindulva, a szász nemzet hátránya nélkül egyformásítható a Királyföld közigazgatása, igazságszolgáltatása és politikai állása.

Nézetünk szerint magának a szász nemzetnek sem az áll érdekében, hogy tarthatatlan kiváltságait foltozgassa, hanem, hogy érdekeit az állam érdekeivel mihamarább teljes összhangzásba hozza, mert a tarthatatlan intézmény időbb-hátrább romjai alá temetné, míg azon állás, melyet műveltségénél fogva elfoglalhat, teljesen biztosítja jövődjét.

Id. gr. Bethlen János.

A vörös könyvről.

(A) Mint a vörös könyvből, kitűnik Beust gróf a francia köztársaság iránt minden tekintetben oly előzenységet és részvételtjes rokonszenvet tanusított, mintha a világrendítő sedani catastropha meg sem történt volna. Tíz okmány foglalkozik a francia viszonyokkal. Mihelyt a földrepirot ország jogszervi képviselői által törvényes kormányt adott magának s a köztársaság tényszerű lételet egyelőre legalább jogi alapokra fektette. Anglia példájára az osztrák-magyar kabinet is haladéktalan s a legelőzékenyebb formában nemzetközi elismerésben részesítette azt. A birodalom nemzeteinek rokonszenve nem a francia királyságot, császárságot vagy republiát, hanem magát a francia nemzetet vette tárgyal, ezen rokonszenven pedig azon általános meggyőződésben gyökerezik, hogy bármily kormányforma alatt éljen a nemzet, eurpai érdeket képez, hogy a francia állam erős és szilárd legyen. Beust gróf híven felfogta s gyors kifejezésre juttatta Ausztria-Magyarország népeinek ez ohaját, midőn még maritus hó első felében, tehát megalakulása után csakhamar formaszervi elismerésben részesítette a Francoiaországban történt kormányforma változást.

A vörös könyv harmadik részének okmányai a Dunafejtelemségekre vonatkoznak. Az ottani események közismeretűek. Károly fejedelem az ország belviszonyainak ziláltsága, a pártok elkeseredett s Oroszország által folytonosan szított küzdelme, a rend visszaállítására irányzott kísérletek sikertelensége folytán, megunt a kormányzást s önkénytelen le akart mondani a trónról. Ez akaratát, melyet később nyilvánosan is kifejezett, úgy látszik először Poroszországgal közlő, mert Beust gróf a vörös könyv egy okmánya szerint a berlini figyelemztetés folytán kezdő meg diplomatiai actióját. Berlinből arra kérték őt, hogy Bukarestben a porosz kormányval egyetértően oda

működjék, miszerint Károly fejedelem további maradás r birassék. Beust gróf előtt két ut volt. Vagy támogatja Poroszország és Anglia fáradozásait, s ekkor valószínűnek látszott a siker, vagy nem s ez esetben az eurpai interventio Romaniában kikerülhetlennek látszott. Miután Europa politikai láthatára ily beavatkozásra kedvező nem volt, Beust gróf eleget tőn a porosz felhívásnak s Károly fejedelem a három nyugati hatalom támogatása mellett még egy kísérletet tőn az ország pacificatiójára.

A vörös könyv utolsó része a tengeri jog revisióját illetőleg azon fontos kérdést tárgyalja, hogy háboru esetén a magánvagyon semlegessége is biztosíttassék. Mintán az ügynek inkább vagyoni jogi mint politikai jelentősége van, e helyen nem fogunk róla bővebben szólni. Még csak azon okmányról kell megemlékeznünk, melyet az egyesült amerikai államok bécsi követe a köztársaság elnökének megbízásából Tegethoff tengernagy halála alkalmával a közös külügyminiszterhez intézett. A tengeren túli köztársaság képviselője melegen emlékezik meg a nagy halotról s telt marokkal szórja a sirra, mely Ausztria egyik hőst takarja, az elismerés megérdemelt bábérjait. Beust gróf e részvét nyilatkozatra hasonló melegséggel válaszolt. Függeléképp még a londoni conferencia jegyzőkönyvei s az ott alkotott mart. 13-iki új nemzetközi szerződés vannak mellékelve, mely okmányok tartalma és szövege már előbből ismeretes.

Egészben véve a vörös könyv okmányai azon benyomást teszik az olvasóra, hogy a monarchia külvizonyai az utolsó hat hó folyamában a legkisebb változáson sem mentek át. Nem sokat javultak, de semmivel sem váltak rosszabbá. Nehéz viszonyok közt élünk; szírték és örvények közt halad előre állami lételünk hajója s ily körülmények közt e csekély sikerrel is meg kell elégednünk.

BELFÖLD.

A szász universitás ülései.

— A máj. 25-diki délutáni ülés legnagyobb részét a nemzeti zálogház ügye foglalta el, illetőleg a bizottság jelentése azon tetemes hiányokról, melyek a zálogházakban találtak s egész 7425 frtg rugnak. E hiány olyan a milyen biztosítása után elhatározta a gyűlés, hogy a főszoztott zálogház vagyonából 73000 frt a nemzeti, 15000 frt pedig a bírósági pénztár tőkétéhez csatolandó, a maradék pedig a folyó költségekre fordítandó.

A másnap délelőtti ülés, egy jelentéktelen (ó-szász) interpellatio s az arra adott, megnyugtató, elnöki felelet után, összeállittatik a megszavazott egyes tételek szerint az 1871-diki költségvetés. E szerint a nemzeti főpénztár számai ezek:

rendes bevételek	133,980 frt.
rendkívüli „	646,026 frt 83 1/2 kr.
összes.	780,006 frt 83 1/2 kr.

rendes kiadások	120,462 frt 50 kr.
rendkívüli „	654,628 frt.
összes.	775,090 frt 50 kr.

Rendelkezés alatt marad 4,916 frt 33 1/2 kr.

A bírósági pénztár számai ezek:

rendes bevételek	33,661 frt 6 kr.
rendkívüli „	52,511 frt 25 kr.
összes.	86,172 frt 21 kr.

rendes kiadások	39,402 frt — kr.
rendkívüli „	33,905 frt 50 kr.
összes.	73,307 frt 50 kr.

Rendelkezés alatt marad 12,864 frt 71 kr.

Az 1872-diki költségvetés megközelítő számai ezek:

Főpénztár: Bevételek 107,373 frt; pénztári maradék 1871-ről 4916 frt, összesen 112,289 frt. Kiadások: 115,215 frt 25 kr. Valószínű deficit: 2926 frt 25 kr. (1873-ra valószínű deficit: 7842 frt.)

Bírósági pénztár: Bevételek 27284 frt; pénztári maradék 1871-ről 12864 frt 71 kr, összesen 40148 frt 71 kr. Kiadások 42692 frt 50 kr. Valószínű deficit 2543 frt 81 kr. (1873-ra valószínű deficit 15408 forint.)

A délutáni ülésben elfogadtatott Wittstock aziránti indítványa, hogy az 1871/2-re ujan rendszeresített kiadások csak úgy tétessenek meg, ha ezáltal régibb kötelezettségek betöltése nem gátoltatik.

Több, kevésbé lényeges tárgy elintézése után a gyűlés véget ért, hogy a másnapi ülésen maga az egész ülészés berekesztessék.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, május 31.

(s.) Oroszország terjeszkedési aspiratiói és hódítási politikája már évtizedek óta sokat vitatott tárgyat képezi az összes eurpai sajtónak. Alig van tán állam Európában, melynek politikai tendential, eszközei s vég-

czéljai iránt nagyobb egyhangúsággal nyilatkozott volna az európai közvélemény, mint Nagy Péter utódainak politikája felett. S ha akadt is elvétve egy-egy hang, mely az északi szerezcent fehérré igyekezett mosni, az is azonnal vagy az optimizmus, vagy a megvesztegetés vádjá sujtotta.

Az augsburgi „Allgemeine Ztg.” közelebből tudós hazánkfa, Vámbéry Armin tollából hozott egy figyel emre méltó cikket „Oroszország és Chiwa” címmel, mely élénk világot vet Oroszország ázsiai politikájára. Vámbéry, ki utazásában bő alapos ismereteket szerzett Közép-Ázsia politikai és társadalmi viszonyairól, leginkább van és lehet a helyzetben, az orosz kabinet erre inányzott leplezett és nyílt működését kellőleg méltányolni s az orosz ázsiai politikájáról, mely Európa keleti részére is nagyhorderejű befolyással bírhat, hű képet nyújtani.

S ezért nem tartjuk érdektelennek, kérdéses cikket, bár kivonatilag, reproducálni.

Vámbéry mindenek előtt emlékeztet arra, mit ő ez előtt 4 évvel már megjósolt, hogy t. i. Oroszország támadási politikája mindaddig nem fog Turkesztánban megnyugodni, míg az Oxus jobb partján egy, ha még olyan jelentéktelen hatalom is utjában áll, mely az orosz commandó-szóra nem figyelve, önállóságáról egy kis életjelt mer adni.

A legújabb hírek Közép-Ázsiából, különösen Chiwából bebizonyították jóslatunk helyességét. Turkesztán legkeletibb részében sikerült az orosz rubeleknek és intrigáknak Atalik Gazi chán ellen népét a legnagyobb mérvben fellázítani, minél fogva tehát itt Oroszországnak csak özszeretett kézzel kell várnia, hogy az érett alma ölébe hulljon s a kellő pillanatban intervenialjon, mi hogy oroszul mit tesz: mindenki tudja. Egy kissé tovább nyugatra fekszik Chokand tartomány, melyet már annyira megpuhitott Oroszország, hogy a suzerainitástól a teljes alávettségig csak egy lépés hiányzik. Itt tehát épen úgy nincs mit tenni, mint a szomszédos Bocharában, melynek chánja már felerésze felett rendelkezik korábbi országának, s az is úgy meg van terhelve hadiadóval, hogy soha sem fogja letörleszthetni.

Igy tehát már most sem áll egyéb még Oroszország utjában, mint a kis Chiwa, 2 milliónyi kétharmad részben nomád népével. Ez ellen irányozza most Oroszország legújabb hadi operációt, melyeket ha siker koronáz, Ázsiában is közvetlen szomszédságában lesz Oroszország a töröknek, s hogy mit jelent ez Kelet-Európára nézve is: mindnyájan tudjuk.

Mint Ró má b ó l írj á k: Antonelli bibornok hosszabb idő óta nagy tevékenységet fejt ki, hogy Thierst a pápa érdekében való beavatkozásá bíra. A francia kormányelnök azonban sehogy sem hajlandó ily valamire, s római követé által kijelentette, hogy nem akar és nem fog Olaszország belügyeibe avatkozni, melynek barátságára igen nagy súlyt fektet. Ez azonban nem használt, s Antonelli bibornok zaklatta a francia követet, hogy ez Versaillesben visszahívását követelje. A vaticánban ez esemény nagy levertséget keltett.

A sorkatonaság csaknem egész Párist megszállva tartja — távirja a D. News párisi levelezője 26-áról — még pedig aránylag csekély veszteséggel, míg a felkelők részéről roppant nagy a halottak száma, kik többnyire mint foglyok lövettek agyon. — Nagyban dívik jelenleg Párisban a denunciació s ha egyszer valaki a commune

barátjának van bemondva, nem sok reményt táplálhat életéhez.

A katonaság nem kegyelmez senkinek, akit kezében fegyverrel előtalál. Nehány száz felkelő a Madelaine egyházba szorult s a versaillesiak rajtok törvén, szuronyra hányták mindnyájukat úgy, hogy egyetlen sem menekült el. — A foglyok összekötözve s kegyetlenül kardlapozva se-regestől érkeznek Versaillesba, köztük igen sok nő is, kiket részint fegyverrel, részint petroleumos kannákkal fogtak el. Párisban az utcákon s a házakban annyi a holttest minden felé, hogy ragály kitörésétől tartanak.

A tűz, hála a beállott esőzésnek, megszűnt, miután felszámíthatatlan kárt okozott volna. A Louvre műkincsei mentvék ugyan, de könyvtára teljesen elégett; az igazságügyi palota romban hever, de a vele kapcsolatban álló csodaművi sz. Kápolna épen áll, noha a hír már ezt is tönkre jutottnak mondá. A városház, a Palais Royale nincsenek többé. Színház három égett le; a sz. Márton kapunál fekvő, az Odeon és a Chatelet. — A zálogház szintén a lángok martaléka lett.

A pantheon hihetőleg még megmenthető. A francia bank épülete érintetlenül maradt. A Concorde téri szökőkút romban hever, valamint Lille város szobra is. — A híres nagy könyv meg van mentve, minden más értékes papirokkal együtt, melyek a pénzügyérési palotában őriztetek.

Jules Simon tervét a nemzetgyűlés illető bizottságának többsége annyiban nem helyesli, a mennyiben a miniszter a helyreállítandó Vendome oszlop tetejébe Franciaország szobrát akarja állítani, míg a bizottság a „kis káplár” ismert alakját szándékozik visszahelyezni.

Versailles, máj. 29. Tegnap este 3000 fogoly érkezett ide. Párisi levelek erősítik, hogy az utóbbi felkelő csapatok Belleville mögött és a Pére la Chaiseben megsemmisítettek. A lefegyverzés minden nehézség nélkül ment végbe; a lakosság örülni látszik, hogy a commune igájától megszabadult. A föbelőtt kezesek közt volt Dar bois párisi érsek is, több pappal együtt, továbbá 35 csendő és Jecker bankár.

Versailles, máj. 29. Gaillard a párisi torlaszkészítő fogságából menekülni akarván, az utcán lelövetett. Courbet, a festész börtönében megmérgezte magát.

Páris, máj. 29. Hir szerint Rigault, Cournet, Courbet, Billioray, Vermorel és Dombrowski agyonlővettek. A kapukon ki- s bemenni senkinek sem szabad.

Madrid, máj. 29. A carlista mozgalom aggasztó mérvet ölt, főleg a Pyrenék táján; Don Karlos Bayonneban van. A carlistákkal a republikánusok is szövetkeznek a király ellen.

Versailles, máj. 29. Ranvier és Eudes tábornokok tegnap vasraverre hozattak ide.

Páris, máj. 28. Thiers tegnap berándulván, a Tracaderón a lakosság nagy lelkesedéssel fogadta s kísérte a Champs Elysées-n végig.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, május 31. 10 ó. 5 p. d. e.

Érkezett: május 31 10 ó. 30 p. d. e.

Thiers május 29-kén Páris lefegyverzését s egyszersmind a sajnánamegyei nemzetőrség felosztatását elrendelte.

nem óránként a helyre: hová háza ablakából, alig ötven lépésnyi távolságból, elláthatott, s ha naponként, reggeli vagy délelti imára a gyülekezettel, melynek pástora vala, az isten házába ment, mely a temetőkert közepén állott, nagy, fehér tornyával a Sajó völgyére letekintve, léptei mindig e hely mellett vezették el s lelkében mindannyiszor megszólalt az édes megnyugvással ápolat gondolat: „Itt lesz az én pihenő helyem is.”

Három éve lesz ma-holnap, hogy ott van. Háromszor sárgult meg sirja halmán a dus zöldű pázsit, háromszor borult a hó vastag fehér lepre reá. Most harmadszor zöldült ki ismét a temető-kert; a visszatért fecsképarti fészkből, vagy a kémény mellől, harmadszor látogat el ide, a tavaszi alkony melegében sütkérező legyecskék után kapkodva s tovább nyilalva ismét, ha dalnokának egy pár vidám csicsérgéssel köszönte meg róla zengett szép dalait; a kakukfi, mely csak a temetőben szeret megbokrosodni, harmadszor tölti már erős, édes balzsamával a levegőt: mióta ő sem a fű zöldülésében, sem a fecske játszi csapongásában, sem a kakukfi illatában nem gyönyörködik többé!

Pedig mily gyönyörre volt egykor bennük!

Soha sem ismertem a természetnek oly mély szeretőjét, mint Tompa.

Newton, La Place vagy Humbold szeretete a természet iránt más lehetett, mint az övé. A roppant minden-ség gépezetének, a maga egészében nyilvánuló és elrejtett erői és törvényei — megannyi egymásban fogzó kerek — kölcsönös együttthatásba u fölfogása másnemű, egyszerre megdöbbszent és fölemelő benyomást gyakorolhat azon ritka elmék és kivételes lelkekre, melyek isten legnagyobb gondolatait megérteni vagy legalább megközelíteni hivatják. A Principia, a Mecanique Céleste és a Kosmos írónak természetszemlélete nem az, a miről itt szólni, vagy a mivel összehasonlítást tenni lehetne. A természet-rajz nagy művelője, egy Jussieu-, Linné vagy Geoffroy-Saint-Hilaire bizonyára szintoly kevéssé. A tudományos vizsgálatok s az igazság szigorú és helyes útja a természet ismeretére, bámulására, sőt szeretetére is elvezet kétségkívül: de nem az az út, melyen a természet a kedélyre hat. Mert a tudomány csak a szigorun megállapítható tényeket fogadja el oly eredményekül, melyekben megnyughassék; s

Mac Mahon proclamatiójában a lázadás teljes elfojtását jelenti, s a lakosságot a békés munkához való visszatérésre fölhívja.

Páris nyugodt; a házmotázások, elfogatások akadálytalanul folynak.

Thiers felhívta a tábornokokat, hogy a katonák öldöklési dühét mérsékeljék.

29-dike óta ismét szabad a közlekedés Páris-sal.

A lázadó foglyok száma 25.000. Delescluset az utcán halva találták. Frankel Leo budai születésű communista föbelövetett.

A császári könyvtár, Louvre, Luxenbourg, muzeum, iparpalota a tüztől megmentettek.

Hirlik, hogy a svájci kormány Pyat és Grousset elfogatását elrendelte.

NAPI HIREK.

— A Victoria közgyűlése, az igazgatási munkálatok megtorladása s ennek következtében való elkésése folytán, csak későn, ma d. e. 11 órakor nyitottat meg. Az alelnök, id. Hintz György, rövid szavakban üdvözlőven a valóban rendkívüli nagy számban összegyűlt részvényeseket, örömet fejezte ki a nagy érdekltség fölött e társaság iránt, melynek, mint egy gazdag és szép leányzó kezének úgy tátszik sok a kéréje s evel megnyitá a közgyűlést. A Mult évi közgyűlés jegyzőkönyve fölolvastottnak tekintetvén a vezérigazgató előadta a választmány jelentését az üzlet-éről, melyet a közgyűlés el is fogadott, megszavazván az új részvény utáni 16 és a régi részvény utáni 24 frt. osztalékot. A számadás-vizsgáló bizottság jelentése fölolvastatván: a számadók föloldoztatnak, az igazgatóság pedig utasítottat, hogy a jövő közgyűlésre adjon véleményt az iránt, ha vajon nem lenne-e célszerűbb jövőre százalék számokban kijelölni, hogy az összes bevételekből mennyi fordítottat az igazgatásra, a kártérítésre és mennyi az osztalékokra. Ennek kapcsán elfogadtattak a számvizsgáló-bizottság ajánlatai, melyek szerint terjedelmes előismerés és dícséret nyilvánítatott az igazgatóság, a vezérigazgató, és a könyvvezetés iránt, mit vezérigazgató avál viszonzott, hogy a számvizsgáló bizottságnak eddigi 100 frt honorariuma helyett 200-at indítványozott. El is fogadtatott, valamint el a számvizsgáló-bizottság iránti előismerés indítványa, úgy hogy az előismerési sorozatból csak is a szónokok maradtak ki. Ime itt helyre hozzuk a mulasztást. A választmány utasítottat, hogy jövőre a közgyűléshez terjesszen ajánlatot a számvizsgáló bizottságnak végzett munkájához arányosított díjazása iránt s végül még a kereskedelmi ügyészség engedélyező leirata, az élet-biztosítási ág megindítása iránt tudomásul vételtvén, a gyűlés d. u. 3 órára napolta, illetőleg órázta el magát.

— A magyar miniszterium ügykezelésére nézve, mint értesülünk, igen előnyös utítások vannak tervbe véve. Ugyanis a király személye mellett miniszterium nagyobb hatáskört fogna nyerni, állandó kapcsul szolgálván a magyar kormány és a közös miniszteriumok között. Ennek következtében b. Wenkheim Béla, az új miniszter, valahányszor fontosabb ügyek kerülnek tárgyalás alá, Pestre jő s résztvesz a miniszter-tanácsban, hogy így ne csak

a képzelődésnek és leányainak — a hypothesiseknek — csak annyiban enged helyet, a mennyiben néha azok is az igazság homályos tükröződése, mondhatnánk titkos re-veiatiók, melyek ösztönszerűleg vezethetnek az igazsághoz. Ki ne emlékeznék Göthe kijelentésszerű eszméjére a velen-czei sarkertben talált koponya szemléleténél, sőt egész tanára a növények metamorphosisáról? De ép azért, mert így van, s mert az exact igazságok kielégítik, talán elragadtatásba is hozzák az értelmet, de nem nyújtanak tá-pot a kedélynek: azért a szigorú tudomány útján alig jut-hatni el a természet olynemű szeretetéhez, mely minden költői kedélyteltölt, de csak igen ritkát oly mértékben mint a Tompáét.

Az ő kedélyt a természet áthatotta, s viszont ke-délye áthatotta a természetet. E kölcsönhatás az, a mi a görögök, sőt minden ősnép mythologiaját szülte, melyeknek alapja nem más: mint a költői természet és a világ-nézet mely a tényeket kiragadja a szükségesség összefüggéséből, a kedély és képzelet zománczával vonja be, s új — és csak bensőleg igaz — kapcsolatba hozza. Innen a természet tényeinek s az egyes lényeknek jelvi magyarázata, mely felett a hideg ész mosolyoghat, de a bölcsészti értelem nem tagadhatja jogosultságukat.

Mert ne vélje senki, hogy a természet e költői néz-lete üres levegőben áll, s a féktelen képzelődés szeszélyei-nek határozatlan ködvilágában lebeg csak. Sőt minél több részletnek s a tények minél terjedtebb láncolatának mély megfigyelésén alapul, s minél több külső igazsággal támogatja benső valóságát, annál jobban viszi foglyul a képzelő-dést, s hatja meg és elégti ki a kedélyt.

Tompa költészetének azon legtetemesb részében, mely vagy közvetlenül, vagy egyéb költői célokra eszközül, a természettel foglalkozik — mert tudva van, hogy nemcsak tárgyait, hanem allegóriáit, képeit és vonatkozásait is nagy előszeretettel választotta a természetből, — a bámulatosan igaz s hiven visszaadott részleteknek oly gazdagságát tá-láljuk, mely kétségtelenül tanusodik a figyelmes és beha-tó szemlélet, a minden mozzanatot elleső gond azon telje-ségről, melyre csak az igaz szeretet képes, mely szerelme tárgyának mindenj vonását szemügyre veszi, s a részletek teljességét bírva, merül el lényébe.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Szász Károly emlékbeszéde.

Tompa Mihály felett.

— Az akadémia május 20-án tartott közülésén. —

Három éve lesz ma-holnap, hogy Tompa Mihály sir-ban nyugszik.

Egyszerű, falusi temető fogadta őt keblébe, szelid lejtésű domboldalon, honnan messze ellát a szem s egy, fel-tünő, vadregényesség nélküli, de bájosan szép vidék pano-rámáját látja megnyitni maga előtt. Mosolygó völgyre néz, hol termékeny mezőken sűrűen elhintett falvak fehérlenek, s közepén a hegyi patak jellemét már elvesztett Sajó fut alá a „százbérczű Gömörből” a „tündér Borsodba” si-etve.

Itt áll Tompa sirja a hanvai temetőben. Nem azon sűrű, árnyas temetők egyike ez, minőket az alföldön ta-lálunk, hol egymásba nőtt ákác képez erdőt a lapon, s az örökös lombzugas mintha altatódalt zengene; nem a halottaknak, kiknek arra szükségük nincs, mert ringatás nélkül is oly mélyen alusznak, hanem a fájdalomnak, mely kedvesei sirját oly féltő gonddal keresi fel s oly csöndes megnyugvással hagyja oda, látva: mily szép enyhelyben alusszák örök álmukat. A hanvai temető nyílt, derült ki-látását a lába alatt elterülő falura és völgye távolába nem fődik el sűrű árnyékok. Csak az a néhány rózsafa haj-togatja reá zöld lombjait, vagy ejti virágai piros szirmát, melyet ő maga ültetett a sir körül, s annyiszor öntözge-tett nyári estalkonyon.

Mert tudnotok kell: hogy soha ember még oly gyön-géd gonddal, oly igazi sovár szeretettel nem ápolta a helyet, hol egykor sirja domboruland, s nem mérte ki nyugodtabb pontossággal a három lépést, a hová lefektessék, mint ő. Nem az életet nnta meg, hiszen mondhatlan szenvedései dacára is boldog volt, mert szeretet tölté szívét s szeretet karjai fogák körül, nem! csak a sirba vágyott, hol élete előre ment reménysegei: a piczi csecsemő gyermek s kivált az utolsó, a már egyetlen, a kedves fiu várt reá. Kifejez-hetlen vágygyal tekintett ő évek során át mindennap, csak-

a kormány határozatait, hanem azok indokait és vezérméit is ismerje és képviselje Bécsben.

— Az idők jelei. Említettük volt a pozsonyi katólikus botrányt. A pesti kath. kaszinó, melynek elnöke gr. Cziráky János, jegyzőkönyvi elismerést nyújtott Viola uramnak, a pozsonyi főbotrány vezetőnek, „a kath. vallás iránt szerzett érdemeiért” (melyek rendőri kihágásként büntetettek.) Mihályi András, a pesti kath. kaszinó jegyzője, most nyittelevelet intéz a Honban gr. Czirákyhoz, melyben ez alkalomból, lemond jegyzői állomásáról, miután „a kaszinó valószínűleg okozója volt a pozsonyi botránynak s gyűpontja akar lenni minden politikai, vallási és társadalmi vétkek izgatásának.” Ugyanezen nyittelevelelől az is kitűnik, hogy a magyar fővárosban élő és egy magyar zászlós ur elnöksége alatt álló kath. kaszinó az elnémetesedés melegágya is! Valóban elég elszomorító jelei az időknek!

— A hivatalos lap, a londoni nemzetközi kiállításról azt az öröndetes tudósítást közli, hogy ott a magyar osztály a legnagyobb elismerésben részesül. Különösen a tanügyre vonatkozó kiállított tárgyak iránt nagy az érdeklődés, melyek az első helyen álló Svédországi tanszerek után következnek azonnal.

— Fenn az ernyő ninesen kas! mondhatjuk a fentebbi hirre vonatkozólag. Hiában bámulják Londonban kiállítási osztályunkat, mely tanügyi állapotaink hű képét kellene, hogy adja, ha aztán itthon s a legtöbb helyen a koldusnál is koldusabbak vagyunk. Így például illetékes helyről vett tudósítás útján irhatjuk, hogy Választon a tanfelügyelő ur és a megyei tisztviség azelőtt buktatta meg a (ref.) felekezeti iskolát, mielőtt községi iskolát állított volna föl. A tanfelügyelő ugyan is új iskolaház építését, tanító fizetését ígérte meg az állam részéről a községnek, — az 5 adó százalékból — minek következtében a telekeketi iskola teljesen tanulók nélkül maradt. A lelkes az utóbbi két év alatt legalább 15-ször panaszkodott is az iskola-mulasztók ellen a tisztségűnél, azonban minden eredmény nélkül, a törvényt nem hajtották végre. Most már sem felekezeti iskola nines ott, sem a községi főállítva nines, s ha föl is fog valamikor állíttatni: a népesség nagyobb része román lévén, a tanyelv is román lesz — s így, mint oldott kéve szét hull — itt is — nemzetünk. Mit használ tehát a londoni fény, ha ide haza iskoláink, s nem csak Választon, üresek, koldusok!?

— Az erdélyi szászok egyházszervezetének több példányát kérte föl bizalmas úton Szebenből egy németországi tekintélyes egyházi férfi, mivel — mint egyik szebeni lap mondja — az elsassi protestánsok a szász atyafiak egyházszervezetére vetették szemüket s e szerint szeretnék egyházaikat berendezni. Lapunk tárczájában egy ifju-szász ismertette a szász hierarchiát s így, mi részünkről, nem értjük, hogy ugyan mit szerettek meg e szervezetben annyira a távoli elsassiak. Vagy talán éppen a poroszok akarják azt e még kissé nyakaskodó népre erőszakolni, hogy így annál biztosabban és gyorsabban megtörhessék makacsságát? Nem lehetetlen.

— Kolozsmegye tanfelügyelője június 14-kére, d. u. 4 órára, hivta össze a megyei iskolatanácsot a tavaszi rendes évnegyedes gyűlésre.

— B. Orbán Balázs marosvásárhelyi actiái, mint a Magyar Polgárból látjuk, nem a legjobban állhatnak. Egyik jel, miből ezt következtetjük, az, hogy minden igazhívó-

Tompa költségzetének e sajátságát egyetlen tény magyarázza: egész életét a természet ölen töltötte.

Bár egy iparos kis városban, a gömörmezei Rimaszombatban született, s bölcsője a műhely mellett ringott és csecsemő- s első gyermekéit egy szűk utca szűk házacskájában töltte, de az első csapás, mely korán érte, anyja halála, arra kényszerítte szegény atyját, hogy az Igriciben Borsodmegye egy kis falujában élő nagyapa és nagyanya gondjai alá adja a még kis fiút, csak hogy aszsonyi ápolásban részesülhessen, mit az özvegyen maradt házból nélkülöznie kellett volna. Itt folytak hát gyermekéisége fejlődései, itt bolygott a kertek és mezők himén, szedegette az első madárfészeket, itt tanulta ismerni az öreg A-t s szedegette magába korán fejlődő értelme a tanultság első elemeit.

E változás, ha nem mondhatjuk is döntőnek életében — mert ki mondhatja meg, nem fejlődött volna-e hasonlóan az apai házból is? — mindenesetre nagy és sok részben üdvös befolyást gyakorolt szelleme alakulására. Alsó-Borsod tündér-szép vidékén, melyre az alkotó természet oly dusan hinté áldását s bájait, ligetek, erdők nádasok és tavak környezetében, melyeket korán szeretős társaiul választva magának, fogékony lelke ezer táplálékot talált; s kifejlődött benne amaz erős ragaszkodás, melyet a természet aprólékos megfigyelése s egészben való benyomása egyaránt éleszt és táplál a fogékony kedélyben, mely élete fogytáig oly kiváló sajátja s egyik leggazdagabb forrása maradt költségzetének. Másfelől a tősgyökeres magyar nép közt való forgás, annak szokásaival, gondolkodásával, eszméi- és képzeletével, regéi-, meséi-, mondái- és dalaival való megismerkedés adta meg nyelvének s egész szellemi irányzatának azt az eredeti és tiszta magyarázatot, mely költségzetén s általában minden írásában annyira érezhető volt. A kis falu, Igricze, mely kétségkívül valamely középkori magyar dalnok — (Igricz) — családnak köszöni nevét s talán alapítását is, így lőn, ha nem testi, de szellemi bölcsője újabb irodalmunk egyik legmagyarabb dalnokának, s a magyarországi sajátlagos természetvilág fölkelet énekesének.

(Folytatása következik.)

nek egy pamphletet küldtek Vásárhelyre, melyben érkevényen és szívrehatólag adatnak elő O. B. viselt dolgai. A szerző nines ugyan megnevezve, de lehet, hogy a M. P. csupa szerénységéből ilyen discret. Még jobban megerősíti fentebbi gyanúkat az, hogy egy egész sereg „jeles” baloldali kap a Magyar Polgártól (!) lezékét, hogy ne tréfáljanak, mert még meg talál O. B. bukni s akkor aztán azok lelkiösmertét fogja nyomni a szigeti — akarok mondani, a vásárhelyi veszedelem. Lázár Ádám, a derék baloldali, Bercezy Sándor, a kitűnő baloldali, b. Baldacci Antal, az áldozatkész baloldali, ki szépen, ki rutul mind meg van kántálva, hogy az istenért ne állják Orbán Balázs képviselőségének útját. Sőt odáig megy a M. P. hogy még a Deák-pártiakkal is el akarja hitetni, hogy ők is az ultra szélsőbali b. Orbán Balázs mellett vannak, ki csak most szenvedte ezt a nagy martyromságot, hogy néhányan fizettek helyette száz egy néhány forintot. S ezért a nagy szenvedésért, mint a M. P. állítja, a vásárhelyi Deák-párt sietve siet elégtételt adni a szenvedő honfinak. Nó mondja aztán valaki, hogy mi Deák-párt nem vagyunk jó szívű emberek! — Különben tudomásul vesszük, hogy a M. P. vagy ki, a nyolczadik követjelölttel is megajándékozta Vásárhelyet. De csak boldogok a vásárhelyiek, még követjelöltről is más gondoskodik nekik!

— A jégverések mind sürűbben jelentkeznek. Magyarország dél-vidékein, mint halljuk, már akkora jégeső is hullt, hogy a mezőn levő marhák elszédültek a nagy darab jégnek miatt. A Királyhágón innen ujabban Retten és Kolozson okozott tetemes károkat a jég.

— Bámulatos szerénység. Tölvölgyi Titus valami hon — (és adóság) — mentő könyvet férczelt össze megint az 1848/9-diki szabadságharczról, s előfizetési föl hívásban egész szerényen azt jegyzi meg, hogy könyve egyedül méltó arra, hogy a Biblia mellett minden család asztalán helyet foglaljon. Es ezt saját neve aláírásával is megerősíti. Csakugyan derék egy nemzet vagyunk mi, melynek ily kitűnő és szerény írói vannak.

— Sárba dobott pénz — vagy felstült szerelmes, de nem a Shakespeare-é. Városunkban közbeszéd tárgya egy tréfás eset, melynek a fentebbi czímet adhatná a vigjáték-író. Egy szép asszonynak toladókö széptevőjével meggyűlvén baja, másképp nem szabadulhatott szép szerével lovagjától, mint hogy megígérte neki, hogy elszökkik férjétől, csak ő utazzék előre Bécsbe. Az adonis vasutára ült, Bécsben kiszállt, elegans szállást fogad, s a szép menyecskétől meg is kapta e táviratot: „most ülök a vasutara, jőj elem Pestre.” De a bécsi vonat elindult már, s így nem volt mit tenni. A lovag külön vonaton sietett Pestre, a menyeyei boldogság élvezésére. Meg is érkezik, éppen jókor, mert néhány percz múlva robova jön a kolozsvári vonat, de mielőtt az utasok kiszállanának, egy hordár táviratot kézbesít az epedő szerelmesnek, melynek lakonikus tartalma ez: „Margit nevében üdvözlí a boldog — L...” Az írás nem mondja, hogy ki fizette a költségeket.

— Még egy pikáns történetet hallánk egyik vidéki ösmerősünktől. Egy kisebb színpad szende színésznője a világot jelentő padokon kívül is szeret játszani. A többek közt egy imádott többször elfogad s egy éppen Romeo és Julia erkély jelenetét adják, midőn egyszerűen „dajka” lép be s X. grófnő viseltes selyem ruháját kínálja fele árban. A szende megvén, mai szerepéhez éppen találta, de nines pénze. A széptevő természetesen szerencsésének tartja, ha kölcsönözheti azt a csekélységet, a 30—40 forintot. Telik, mulik az idő, a nyitl tárczája ifju pájtásaival a kávéházban mulat, midőn az egyik jó barát, ki az ajtóban áll, évdőve kiált föl: „Csak már ne látnám ezt a Lizit két év óta mindig ebben az egy zöld selyem ruhában!” Fiatalunk kitekint s bámulva látja, hogy Lizi k. a. k. é t éves ruhája éppen az, melyet ő számára azelőtt egy héttel vett meg, mint az X. grófnő viselt ruháját. Ő beszélt-e el ez esetet, vagy a k. a. dicsekedett föl vele? — elég, hogy mi is megtudtuk s általunk még sokan.

— A Karsten-affair kimenetelére vonatkozólag ugyanazon magánlevelezőtől, kinek tudósítását először is használtuk, a következő adatokat vesszük: Karsten a scandalum után nem merte előadásait folytatni, félvén természetesen az ellene már annyira feldühödött ifjuság erőlyes magatartásától, mely egészen a nyakassággal határos. Mig azonban mind Karsten, mind s főleg az ifjuság feszült várakozással néztek a dolog kimenetelére, azalatt a tanártestület összeült, ez ügyben tanácskozni s az oktatásügyministerhez határozati javaslattal járulni. A tanári testület ugyanis belátta, hogy a Karsten ellen való tün-tetés hatalmas nyilatkozata volt azon egyetemi szellemnek, mely a régi vizsgamódszert elvetve, új- s a németországi egyetemeken már gyakorlatban levő rendszert behozni elkorülhetetlenné teszi. Ez okból a tanártestület következő javaslatot terjesztett az oktatásügyminister elébe: „A növénnytan, ásványtan, állattan és vegytan kirekesztetnek a vizsgálati tárgyak sorából, mint természethistoriai tárgyak s mint a melyek a gyakorlati orvos előtt nem nagy fontossággal bírnak. Minthogy azonban egészen nem nélkülözhetők, s azok előismerete a szorosan vett orvosi tudományok megérthetésére szükséges, nevezett tárgyak az orvosi egyetemen előadandó tárgyak sorából ki nem rekesztetnek, sőt az orvosnövendékek kötelesek lesznek az ötödik év végeig, ezekből vizsgát tenni. A vizsgálati módra továbbá határozatott: a rigorosans érdemsorozatát nem egy tanár, hanem az összes tanártestület a decánnal együtt szabja meg; továbbá a rigorosansok nem a tanár által önkényt feltett kérdésekre, hanem előre meghatározott, kinyomott thesisekre fognak felelni. — A mi magát Karstent illeti, ő, mint vizsgálóbíró, hivatalában felfüggesztetett.” A tanári testület ezen határozata által az egyetem egészen új életet fog nyerni. A határozat ministeriumi megerősítésre vár, a mi közelebből meg fog történni.

— Szent-László községének nagyobb része tegnapelőtt borzasztó tűzvész áldozata lett. Mint mondják, gonosz kezek gyújtották fel több helyütt a falvát, melynek csak egy részét sikerült volna a nagyon szeles időben megmenteni. Részletes tudósításaink még ninesenek; de adja az ég, hogy a gyors hír nagyította legyen a szerén-

csétlenséget, mely az életrevaló községre nézt kétszeresen sajnálatra méltó. (Fájdalom, a hír való. Nyolczvan kilencz ház, s a mi több úgy halljuk néhány gyermekélete is áldozata lőn a lángoknak. Az egész községből alig 15 ház maradt sértetlenül. Szerk.)

— Ismét májális. Maholnap rendes rovatot kell nyitnunk a májális híreknek, annyiról hallunk, hogy ezek is meg azok is rendeznek mulatságot a zöldben. Mint halljuk, a kereskedő fiatalság az idén sem fogja elmulasztani, hogy szép- és csufrendbeli kundschaftjainak alkalmat nyújtson legújabb tavaszi divatukelméit s más árucikkait a szabadban is megpróbálhatni. A tisztikar meg a vasuti hivatalnokok hasonlóképp szándékoznak májáliszozni.

— Medgyasszai Ilka, mint a „Nagyváradi” írja, a jövő téli idényre ismét Kolozsvárra szerződött. Mi ugyan nem tudunk semmit a historiaról, s kíváncsiak vagyunk ha vajjon Fehérvári ur is ebben a kellemes helyzetben van; mert hát tudvalevőleg, éppen a k. a. magas igényei fosztottak volt meg az idén is tőle. Tehát most vagy Fehérvári urnak van valami rózsás kilátása a jövő tőle, vagy pedig M. engedett valamiképp, a mi valószínűbb. Egyébiránt minden esetre örömeztess hallgatjuk Medgyasszait, mint Szentgyörgyinit, kire nézve — az igazat megvallva — már az eddigiek után ítélve is, kétségbeestünk a jövő téli operette felett.

— Posta ügy. Az osztrák és a magyar kereskedelmi ministeriumok között, bécsi tudósítások szerint, tárgyalások folynak némely, most érvényben levő postai szabály megváltoztatása iránt. Különösen nagy ujtás tervezetik a levéldij-tarifánál, mely jelenleg tudvalevőleg akként van szabályozva, hogy minden latért 5—5 krral több fizetendő; ez oly formán módosíttatnék, hogy jövőre a levélpóstán szállított minden küldemény 15 lat súlyig csak 5 kr. díjjal terhelhetik. Ez nagyon könnyitné a postai szolgáltatást is, miután a leveleknek most szükséges méretezése az új szabályzat után nagyrészt elmaradna. Ez ujtás életbe léptetése állítólag már folyó évi június hóban volna várható. Hasonlóképp tervezetik az is, hogy a bérmentetlenül földott levelekre eddig kiszabotni szokott kettős díj szedése jövőre megszüntetettik.

— Scott-ünnpély. Walter Scott születésének századik évfordulóját f. é. aug. 9-kén nagy ünnepélylyel ülik meg Angliában. Két nagyszerű lakoma tartatik Edinburgh és Glasgowban, s e két lakoma közül az előbbi a valódi nemzeti ünnepély jellegével fog birni. Az ottani bizottmány azon eszmével foglalkozik, hogy a költő által olyannyira szeretett egyetemen Scott-alapítványt alapítson. S mint ezt az olaszok 1865-ben a Dante-ünnpélyen tették, úgy most az angol bizottmány elnöke, sir W. Stirling Maxwell mindenfelé, a költőt illető tárgyakból, minők: kéziratok, képek, könyvek stb. kiállítást akar rendezni, mi mintegy illusztrálná a költő életét s működését. Az ünnepély rendezői között oly férfiak foglalnak helyet, minők Disraeli, Gladstone, lord Derby, lord Litton, Tennyson, a londoni lordmayor s Edinburgh legmagasabb tisztviselői, s ebből is következtethetni, hogy az ünnepély mily nagyszerű leend.

— London népessége, a most befejezett népszámlálás szerint, nem kevesebb, mint 3.251,804 lélekre rug; ez összegben azonban London egész területe beleszámtott Woolwichtól Hammersmithig, és Norwoodtól Hampsteadig E 122 angol négyzetörmértőld lakói tehát négyzetörmértőldenként 2664 sűrűségben laknak. Az 1861-diki népszámlálás óta London lakói 447—815 fejjel szaporodtak.

— Egy kis változtatás Shakespeareen. Egy porosz katona, ki csak nemrég tért vissza a harcztérről, s kinek e szerint még élénk emlékezetében voltak a harcztéri rendes porcoziók — bevetődött egy berlini muzeumtemplomba, hol ép Shakespeare „Velencei kalmárját” adták. A törvényszéki jelenetben, hol Shylok így kiált föl: „Követelem a font husomat” — a karzatról a mi katonánk a következő szavakkal töltötte meg a szöveget: „Es az öt szívt!”

— Az orosz ezárné e hó 23-án érkezett meg az emsi fürdőbe. A hivatalos küldöttségeken kívül a fürdő vendégek is nagy tün-tetésekkel fogadták; fényes tűzijáték, zenekarok játéka, hangzatos éljenzések, lobogó kendők és kalapok, virágfüzerek üdvözlék a magas vendéget.

— A pápa hível nagyszerű készüléteket tőnek a pápa trónra lépte idei évfordulójának (június 16.) megünneplésére. Csunya keresztet húztak azonban e készülődésre a romai liberalisok, mert az évfordulati nap egyszersmind annak is évfordulója, midőn a pápa megáldotta Itáliát s föl szólította Ausztriát, hogy Velenczét és Lombardiát önként engedje át Olaszországnak. A liberalisok tehát ez alkalomból szintén nagy ovatiókat készítenek a pápának s így az egész világból a tronalépés ünnepére összesereglett hívek előtt nem lehet a pápát, mint az üldözött, a szenvedő foglyot föltüntetni. A jezsuiták, éppen azért, mert a messzire ágazó s nagy erőlyvel folytatott ünnepélyi agitatiókat már késő visszapanosolni, most sokkal inkább erősködnek a pápa Remából való elutazása mellett, mint valaha, hogy a fiascot kikerülhessék. Így írja a Pall Mall Gazette romai levelezője.

— Az erdélyi pince-egylet mai hirdetésére figyelmeztetjük az érdekletteket.

Távíratí tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Máj. 29-én 5%. Metalliques 100 frt 59.35. Kamat —. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 69.10. 1860. Kölcsön 100.60. Bankrésztvény 787. Hitelintézetí részvény 200. frt. 281.80. London 10 ft. st. 100 frt. 23 1/2. kr. 124.45. Ezüst 122.25. Cs. kir. arany 5.99 1/10. Napoleondor 9.90.

Urbéri kötvények: Magyarországi 79.57. Temesi 77.75 Erdélyi 75.75. Horváthországi 85.—.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

HIVATALOS.

Sz. 11. 1871.

(201)

(1—1)

1b.

Miután a sepsi-szentgyörgyi országos sokadalom ezen évben június 29-kére esik, — a lóvásár és lóverseny 27-kén fog megtartatni, és nem mint hirdette volt június 20-kán. Miről is ezennel a közönség értesítettik.

Háromszéki lótenyésztőszáktól.

Sepsi Szentgyörgyön, 1871 évi május 22-kén.

Gr. KÁLNOKY, elnök.

HORVÁTH LÁSZLÓ, jegyző.

NEM HIVATALOS.

(76)

(14 *)

VICTORIA**biztosító társaság Kolozsvártt****3,302,374 forint biztosítéki alappal****biztosításokat fogad el:**

I. Tűzkárok ellen.

II. Szállítmányi áruk — uton elkarosodása ellen.

III. Jég-károk ellen — mindennemű terményekre.

IV. Végre minden módozatokban,

az ember életére;

nevezetesen biztosít:

a) halálesetben fizetendő tőkét;

b) a biztosítónak még életében fizetendő tőkét;

c) gyermekek számára nevelési, kiházasítási vagy férjhezmeneteli tőkét;

d) nyugdíj vagy életjáradéki összegeket;

e) temetkezési költségeket;

f) közvetíti az általa alakított **tulélési csoportokat.****Életbiztosítási példák.**

I. Halálesetre biztosított 2000 forint tőke évenkénti díja a biztosító

20 — 30 — 40 — 50

éves korában kezdődőleg

34 frt 60 kr. 45 frt 40 kr. 63 frt 40 kr. 95 frt 20 kr.

II. Kiházasítási 1000 forint tőkéért, mely a gyermeknek 20 ik évében fizetetik ki, évenkénti díjban esik, ha a kedvezményezett gyermek a bélépéskor

2 — 4 — 6 — 8

34 frt 20 kr. 42 frt — kr. 51 frt 20 kr. 64 frt — kr.

III. Ha egy jelenleg 25 éves egyén 60 éves korától kezdődőleg évenkénti 1000 frt. járadékot kíván magának biztosítani, fizet évenként 81 frtot o. ért.

IV. Hogy egy jelenleg 28 éves férj és 22 éves neje valamelyikük elhalásakor a a tul élő részére 2000 forint legyen biztosítva, fizetni kell díjban: 62 forint 60 krt. évenként.

Mindezen miveleteknél a biztosítók még az évi nyereség felében is részesülnek.

V. Hogy egy 38 éves egyén halála esetére 100 forint temetkezési költséget biztosítson, fizet évenként, 1/2 évenként, 1/4 évenként, havonként

3 frt 15 kr. 1 frt 63 kr. 82 krajczárt. 28 krajert.

Egyéb módozatokra nézt s különben is mindenekben bővebb felvilágosítás-sal szolgálnak a társasági felügyelők, vidéki ügynökök és helyben

A VICTORIA biztosító társaság vezérügynöksége Kolozsvártt.

(Főter 278. sz. 1-ső emelet hátul.)

A gyermekek virulása a szülők legnagyobb öröme.**HOFF JÁNOS** udvari szállító ur központi raktárának Bécsben, **11 Kärntnerring 11.**

Lichtenwerden Engelsberg mellett 1871. febr. 20. Kérem önt postafordultával 3 skatulya maláta-csokoládéport félve gyenge gyermekem számára küldeni. Ugyanazt öt hetes gyermekem csilapításánál használtam, és az eredmény oly kitűnő, hogy e csokoládéport továbbra is nélkülözhetlen gyanút használandom.

Nitsch Alajos, szövőmester.

Neunkirchen, 1870. sept. 17-én. Minthogy leányom mellbaja maláta-készítményei használatát következtében csillapult, kérek postafordultával 6 palaczk maláta-kivonat-egészségességet, 1 font maláta-csokoládét és 1 carton mell-maláta-bonbonokat küldeni.

Navratil János.

Tarnow, 1871. március 3. Kérek egy láda maláta-kivonat-egészségességet és egy részlet mell-maláta-bonbon gyorsszállítvánnyal küldeni. Megjegyzem, hogy a maláta-kivonat jó hatású stb.

Larisch Baruch.

Zmigrod, 1871. január 27-kén. Kérek öt skatulyát az ön kitűnő maláta-csokoládéporából, melylyel gyermekemet hosszabb idő óta táplálom.

Brychar Rudolf.

Komarowka, május 6-kán. Kérek fordulópostával maláta-csokoládéport küldeni, mint-hogy ezen készítmény köh-huruthban szenvedő gyermekemnek igen jót tesz; kérek mell-maláta-bonbonokat is mellékelni.

Pokorny József, fővadász.

Valódi HOFF-féle Maláta-készítmények egyedüli áruddja Kolozsvártt Karvázy Gyula, Fehérvártt Csiki Kristóf, Segesvártt Teutsch J. B. Dézsen Krémer Samuél, Gyergyó-Szt.-Miklóson Lázár Antal özvegye és fiainál.

Jég-biztosítási felhívás!**A „MACYAR kölcsönös biztosító bank“**

alóírt főügynöksége tudatja a biztosító közönséggel: hogy a jeleni

jég-idegyre

már elfogad biztosításokat a következő mérsékelt díjak mellett.

Törökbúza	100 frt után	— frt 70 kr.
Búza, rozs, zab, árpa	1	10
Repeze, len	1	60
Dohány	4	—
Szőlő	5	—

ezen kívül a biztosítók

az évi nyereségnek 50%-ban részesülnek.**Biztosítások váltókkal is fedezhetők!!****Tűz biztosításoknál a rendes díjából még 10%-lék levonatnak!!**

Felvételeikkel, bővebb felvilágosítások végett alügynökségeihez, vagy M. Vásárhelyt a központon fordulni kéri

HOLCZER GYULA, főügynök.**Évenként 40 húzásra**

3 főnyerőre a 250000 frt.

1 „ „ 220000 „

7 „ „ 200000 „

1 „ „ 150000 „

1 „ „ 110000 „

és még egy csomóra a 60,000, 50,000,

40,000, 30,000 sat. frt. játszhatni egy

részlet jeggyel

Játéktársaim A. csoportjából,

melynek 18 résztvevője, 25 negyedéves rész-

letenként 5 frtot fizet.

A közkezdességi csoport magában foglalja valamennyi Ausztriában létező állam- és magán-kölcsön

SORSJEGYEKET,

melyek árkelet szerinti értéke a teljes befizetések után a résztvevők között készen kiszol-

gáltatik. — Az okmány törvényes helyegilleté-

ke egyszer s mindenkorra 99 krt tesz.

Mindjárt az első negyedévi 5 frtos részlet

befizetése után már játszik a résztvevő

az 1839-ki és 1864-diki sorsjegyek

legközelebbi húzására, valamint a Triesti,

június 1-sején, továbbá a Budai és Stanis-

lavi, június 15-kén, a Hítel- és Gözha-

józási-sorsjegyekre, július 1-sején, Clary,

július 30-dikán, 1860-diki, aug. 1-sején,

magyar díj-sorsjegyekre, aug. 15-én.

Az én

17148 számú részjeggyel

1870. sept. 1-sején,

az 1864-diki sorsjáték

200000 frtos főnyerőjét

Hartleben Ferencz ur nyerte meg s a

nálam fekvő jegyzőileg hitelesített igazolvány

szerént föl is vette.

EDUARD FÜRST,

bankháza,

Wien, Stephansplatz.

1871. május 20-kán

(195) (2—2)

(3—3)

(196)

(176)

(9—*)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(195) (2—2)

(3—3)

(196)

(176)

(9—*)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(195) (2—2)

(3—3)

(196)

(176)

(9—*)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(195) (2—2)

(3—3)

(196)

(176)

(9—*)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(195) (2—2)

(3—3)

(196)

(176)

(9—*)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(195) (2—2)

(3—3)

(196)

(176)

(9—*)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(195) (2—2)

(3—3)

(196)

(176)

(9—*)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

(106)

(5—6)

DÁVID ANTAL, igazgató.

TAUFER FERENCZ, választmányi tag.

Egy kurta öl fa
10 forint 50 kr. o. é.
Kapható Karvázy Gyulánál Kolozsvártt.

GARRETT R. és FIAI**Leiston Suffolk angolországi gépgyárának főügynöke Kotzó Pál gépészmérnök Pesten, váciut 39. szám,**

ajánlja e gyár újabb javított gyártmányait, melyek a világ minden kiállításain több mint 1000 font sterling pénzjutalommal, és több száz arany és ezüst éremmel kitüntettek, névszerint:

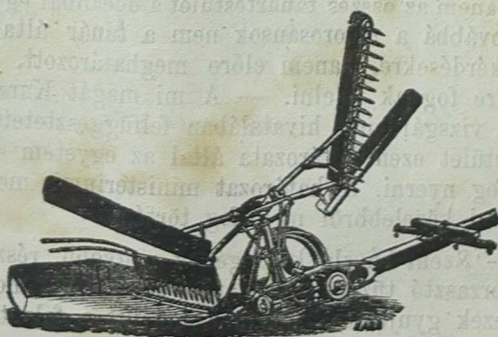
Gőzmozdonyait, melyek 5 légkörű gőzfeszülésre

hatóságilag megpróbáltattak nagyobbított tüzi szekrényvel, szab. gőzostóval és előmelegítővel láttattak el, tetemesen csekélyebb tüzelő-anyagot igényeinek, mint minden más ilyenü gyártmány, munkaképességek pedig a megnevezett majdnem kétszeresen meghaladják;

Sor-vetőgépeit 9, 11, 13, 15 sorokkal, melyek-

nek hire mint legcélszerűbb gazdasági gépnek a világ minden részeiben elterjedt;

és kéri a t. cz. gazdaközönséget, miszerint becses megrendeléseivel őt eleve szerencsétlenni sziveskedjék, hogy így minden kívátnak megfelelhessen.

Gőzcséplőit, melyek a magot tisztán kicsépelik, szal-

ma- és polyvától tisztán elválasztják, és a gép másik végén a második szélhuzam által újra megtisztítja súly szerint két osztályra választva, a zsákba vezetik. E gépeket szerkeztük, munkaképességük, egyszerűségük, és tartósságuknál fogva semmi ilyenü gyártmány felül nem haladja;

Samuelson és társa Magyarország viszonyai-

nak legjobban megfelelő

arató- és kaszáló-gépeit,

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj